

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace (země, město): Polsko, Poznaň

Jméno, příjmení: Marcela Lhotská

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Univerzita Adama Mickiewicze, Ústav slovanské filologie

Studenti

Na UAM se studuje jednooborová bohemistika v bakalářském i magisterském programu, je otevřeno doktorské studium – přicházejí především zájemci o literaturu.

Co se týká počtu studentů, scénář se každoročně opakuje: na bakalářské studium nastupuje kolem pětadvaceti uchazečů, koncem prvního roku zůstává něco přes deset lidí. Ve 2. ročníku letos končilo deset děvčat, jedenáctá se pokusí o opravy během září. 3. ročník se téměř rozpadl – tři studenti předmět konverzace ukončili, jedna studentka (s individuálním plánem) se pokusí o opravy, dvě osoby zvažují, zda budou ročník opakovat, jedna studentka, která nemá předmět zvládnutý, se dosud nevyjádřila, co dál... Podobné je to u magisterského studia. Nastoupí něco přes deset osob, počet se postupně snižuje. V tomto akademickém roce v 1. ročníku bylo šest děvčat, čtyři ročník uzavřely s výborným prospěchem, ale dvě budou muset dělat opravy.

Výjimečná byla situace ve 2. ročníku magisterského studia, kde se sešlo jedenáct studentů – regulární druhý ročník plus několik osob, které si prodloužily studium (většinou z důvodu delšího pobytu na programu Erasmus+). Část skupiny předmět uzavřela, někteří ještě přijdou na opravu. Všichni si však posunuli termín pro odevzdání magisterské práce. Je to z pracovních důvodů – tentokrát však se nejedná o brigády typu servírka, prodavačka, telefonistka, ale o řádná zaměstnání často dokonce s využitím českého jazyka (z toho máme velkou radost).

Je těžké posuzovat, proč studenti odcházejí. Podle mě zůstanou ti, kteří mají vážný zájem o studium, odcházejí ti, kteří dávají přednost zaměstnání nebo osobním zájmům. Neblahým signálem je narůstající absence – jakmile student začne zanedbávat účast ve výuce, začne zaostávat a nakonec studium vzdá, i když

se jedná o osobu s dobrým studijním potenciálem. Protože studenti odcházejí v průběhu semestru, je rozdíl v počtu zapsaných a reálně docházejících – tedy není možné přesně uvést, kolik osob vlastně studuje.

Co se týká věku studentů bakalářského a magisterského stupně, mají mezi 18 a 28 lety (někteří už dříve ukončili jiné studium).

Výuka a podmínky pro výuku

Lektorskou češtinu máme pro všech pět ročníků, 2. ročník magisterského studia v tomto roce měl na rozdíl od minulých let výuku i v letním semestru. 1. ročník má konverzaci s rodilým mluvčím ovládajícím polštinu na úrovni C2 – kolegou J. Pešinou. 2 a 3. ročník mám já. Na magisterském stupni učí kolega nebo já. Oba učíme přímou metodou. Vyučujeme pouze bohemisty. Na fakultativní výuku nemáme kapacity.

V minulých letech jsme pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem* a zároveň *Chcete mluvit česky?*, a to s prvním i druhým dílem. Teď jsme se přiklonili k řadě *Česky krok za krokem* – u třetáků ji budeme doplňovat *Češtinou pro život*. Na druhém stupni využíváme knihu *Čeština pro středně a více pokročilé*; u ní si cením především pracovního sešitu. Samozřejmostí je využívání vlastních materiálů.

Metody práce částečně souvisí s knihou, kterou používáme, částečně s typem studentů. Pokud máme cvičebnici s klíčem, je možné urychlit práci tak, že se dělají jen ta cvičení, ke kterým v klíči nejsou řešení – pokud ovšem studenti jsou odhodláni intenzivně pracovat doma. Jako domácí úkoly zadávám především slohové práce; velmi hezké práce vznikají, když studenti můžou zapojit svoji fantazii (v tomto roce se např. vydařil druhačkám úkol, jehož zadáním bylo popsat cestu a emoce z pohledu slepičky z pohádky *O kohoutkovi a slepičce*).

Učebnici doplňujeme látkou, která se ukazuje jako aktuální jak z hlediska tematického, tak z hlediska gramatického. K procvičování gramatiky využíváme soubory cvičení: pro nižší ročníky *Učíme se česky* od E. Roubalové a *Textová cvičení z českého jazyka* od R. Kotkové, pro vyšší ročníky *Čeština pro pokročilé* M. Turzíkovej a H. Comfortiovej.

Jako rodilá mluvčí kromě konverzace učím předměty Stylistika a jazyková kultura (2. ročník, držíme se *Současné stylistiky* M. Čechovej, M. Krčmovej a E. Minářovej, v jazykové kultuře postupujeme podle skript, která jsem dříve připravila pro studenty Ostravské univerzity) a Záhady jazykové správnosti (1. ročník magisterského studia, využíváme pravopisných cvičení pro bohemisty z Ostravské univerzity, arbitrem jsou *Pravidla českého pravopisu* a *Internetová jazyková příručka*).

UAM je moderní univerzita. Máme veškerou potřebnou techniku. Ústav má k dispozici několik učeben i dvě přednáškové místnosti. Lektor/ka má svoje pracovní místo v pracovně české lingvistiky.

Další aktivity

Detailnější seznámení s českým jazykem a s českou kulturou probíhá i mimo výuku – především při přípravě různých akcí probíhajících na půdě univerzity i mimo školu, ale také při pasivní účasti na bohemistiky laděných událostech. A obojího bylo jako vždy hodně. Zmíním jenom něco.

S druhačkami jsme připravily program na vánoční bohemistický večírek a v dubnu prezentaci o ČR pro V. lyceum (v rámci akce *Slovanský den*) a prezentaci o ČR pro Technické lyceum. Třetíáci přistoupili na můj návrh a s mou pomocí připravili referát na mezinárodní konferenci *Słowiańszczyzna z ptasiej perspektywy* (Poznaň, listopad 2017) – všichni členové skupiny se vystřídali při prezentaci a později také sestavili písemnou formu referátu *Slovo pták v české a polské slovní zásobě* (příspěvek by měl být zahrnut do pokonferenčního sborníku); v rámci této aktivity se skupina aspoň na přechodnou dobu stmelila.

Studenti magisterského studia se mimoškolním aktivitám věnovali už téměř bez pomoci vyučujících. V červnu studenti promítali film *BrainStorm* se svými polskými titulky. Proběhlo několik prezentací propagujících českou kulturu – akce byly určeny dětem od předškolního věku po studenty lyceí. Tato samostatná angažovanost je obdivuhodná; zároveň v ní vidím pokračování aktivit, ke kterým jsme s kolegy vedli své studenty během jejich bakalářského studia.

Co se podařilo

Během tohoto ak. roku se prof. M. Balowskému podařilo získat oprávnění konat na naší univerzitě certifikované zkoušky ECL.

Ve škole byl prezentován již dříve připravený polský překlad knihy M. Macourka *Pohádky* – překlad udělali doktorandi a studenti bohemistiky. Kniha žije i mimo školu – polskou verzi pohádky *O holčičce s náhradní hlavou* nastudovala česká divadelní scéna poznaňského amatérského aš.divadla; pohádka *O vodovodu, který chtěl zpívat v opeře* byla na začátku června veřejně předčítána v české i polské jazykové verzi v dětském oddělení knihovny Raczyńských.

Aš.divadlo (založené z iniciativy doktorandky A. Kapczyńské) v květnu uvedlo hru *Prokletí Collegia Maius* – představení v rouchu detektivky přibližující jednotlivá pracoviště Univerzity Adama Mickiewicze. Hlavní roli ztvárnil R. Sliwka, bývalý lektor češtiny, nyní odborný asistent našeho ústavu.

Co se nepodařilo

Zatímco 1. ročník vycestoval jako vždy do Prahy, u 2. ročníku (a vyšších) o školní výlet poprvé (po třech letech) nebyl zájem – důvody jsou vlastně pozitivní, studenti sami už mají kontakty v České republice a do ČR vyjíždějí individuálně.

Spolupráce se zastupitelskými úřady a jinými organizacemi

Tradičně máme výbornou spolupráci s paní honorární konzulkou R. Mataczyńskou. Velkou událostí byla červnová návštěva nového velvyslance v Polsku I. Jestřába – setkání mělo oficiální ráz, proběhlo na děkanátu a byla při něm domluvena intenzivnější spolupráce velvyslanectví a fakulty.

Máme ovšem kontakty s českými univerzitami. Tentokrát v letním semestru přijel v rámci programu Erasmus+ literární vědec prof. J. Malura z Ostravské univerzity.

Také nás těší, že se na nás obracejí různé firmy a instituce, které hledají mezi našimi studenty překladatele a tlumočníky.

Životní podmínky lektora/lektorky

Na konci tohoto ak. roku se podařila velká věc – konečně se dořešila otázka odvádění mého pojistného do České republiky. O zdárné završení celého vyčerpávajícího procesu (trval bezmála čtyři roky) se zasloužilo vedení ústavu a kvestorka univerzity.

Ráda opět s vděčností uzavírám, že univerzita mi zajistila přímo ideální podmínky jak k bydlení, tak k práci.

Poznaň 28. července 2018

PhDr. Marcela Lhotská, Ph.D.